

# Inwoners weer op 1

VERKIEZINGSPROGRAMMA 2022-2026

PARTIJ VOOR DE  
**1NwonERS**

# Inwoners weer op 1

## VOORWOORD

Het verkiezingsprogramma van onze partij is tot stand gekomen door en voor de inwoners. Zoals te verwachten bij een jonge partij, had de opstelling ervan een dynamisch karakter. En dat is goed. Veel van onze mensen op de lijst hebben ernaar gekeken, dingen toegevoegd of anders laten verwoorden.

Het huidige programma geeft zo goed mogelijk alle belangrijke punten weer. Wij pretenderen niet dat alle zaken die van belang zijn voor onze gemeente, behandeld worden in dit document. Wil je meer weten of heb je voor ons suggesties? Wij nodigen je uit die gedachten te delen met ons: via [secretariaat@partijvoordeinwoners.nl](mailto:secretariaat@partijvoordeinwoners.nl)

*Alfons Morssink, lijsttrekker*



## 1. TRANSPARANT, INTEGER EN DAADKRACHTIG BESTUUR

Een terugkeer naar de menselijke maat als richtinggevend voor de gemeente, zorginstellingen, woningcorporaties en het onderwijs. Het gemeentebestuur en de uitvoeringsorganisaties dienen dicht bij onze inwoners te staan.

Op de uitvoering van gemeentelijke wetten en beleid door externe organisaties is niet altijd voldoende zicht. Onderzocht moet worden of de werkwijze van bijvoorbeeld ISD en omgevingsdienst nog wel aansluit op de menselijke maat, transparantie en nabijheid.

Voor het bestuur van onze gemeente is meer kwaliteit en professionaliteit vereist van wethouders en raadsleden. Alleen dan is goed tegenspel mogelijk jegens andere overheden, projectontwikkelaars, grote hotels, etc.

Meer openheid en transparantie. Alle WOB verzoeken direct en ruimhartig honoreren. Geheime dossiers openbaar maken.

Navolgbare besluitvorming voor burgers. Er wordt door het bestuur inzicht geboden in de afwegingen achter de besluitvorming: de feiten, ook de feiten die mogelijk soms niet goed uitkomen, de risico's, de alternatieven en de argumenten pro en contra worden openbaar.

Op deze manier wordt helder hoe een beslissing tot stand is gekomen en wordt de besluitvorming beter navolgbaar. Geen achterkamertjespolitiek. Geheime raads- en collegevergaderingen beperken tot het uiterste minimum. Alleen geheimhouding wanneer een gekwalificeerde meerderheid van tenminste 75% daarmee instemt.

Coalitieakkoord tussen partijen alleen op hoofdpunten. Meer ruimte voor individuele raadsleden om naar eigen principes te stemmen op inhoud en niet alleen langs partijlijnen.

Een grens stellen aan het verzamelen en verhandelen van data van burgers. Dit om machtsmisbruik door bedrijven en de lokale overheid tegen te gaan. Gemeente en bedrijven verantwoordelijk stellen voor datalekken. Wij hechten grote waarde aan privacy.

Aandacht voor voldoende eigen bestuurskracht van de Gemeente. Want Noordwijk moet zelfstandig blijven als gemeente.

De huidige werkstructuur van het ambtenarenapparaat heroverwegen. Deze heeft niet de beoogde efficiency en

dienstbaarheid opgeleverd. Daarom een grondige herziening van deze werkstructuur zodat we die efficiency en dienstbaarheid wel bereiken. Dit probleem met prioriteit en volle inzet aanpakken.

Transparantie en integriteit horen kernwaarden te zijn binnen de gemeentelijke politiek als geheel. Zij vormen de basis van de bestuurscultuur. Waar transparantie en integriteit in het gedrang komen een onafhankelijke commissie laten toetsen en adviseren. In de Integriteitscommissie nemen gekwalificeerde inwoners plaats.

Omstreden kwesties uit het verleden worden (alsnog) onderzocht en op integere wijze afgerond, zodat hieronder een definitieve streep kan worden gezet.

## 2. MEER DEMOCRATIE EN BURGERPARTICIPATIE

Beter bestuur betekent: ophouden met negeren en monddood maken van burgers. Wij willen meer democratie, openheid, duidelijkheid en inbreng vanuit de burger. Beter bestuur betekent ook: minder dure rapporten en externe adviesbureaus.

Bestemmingsplannen alleen aanpassen indien aantoonbaar algemeen belang en na het verlopen van een echt proces van burgerparticipatie.

Verenigingen kunnen makkelijker vergunningen en subsidies aanvragen.

Per wijk zal worden gewerkt met een contactpersoon zodat problemen welke spelen snel en adequaat kunnen worden opgelost. Inwoners met initiatieven kunnen zich ook rechtsreeks wenden tot deze persoon.

Omdat veel kwesties in meerdere wijken aan de orde zullen zijn, wordt een adviesraad van de wijk-contactpersonen ingesteld.

Burgerinitiatieven worden aangemoedigd, ondersteund en ambtelijk gefaciliteerd met een contactambtenaar met kennis van zaken die zich als ondersteuner opstelt.

Ambtenaren betrekken direct al bij het opstellen van voorstellen of nieuw beleid de omwonenden, ondernemers en lokale verenigingen.

Wethouders gaan vooraf het overleg aan met inwoners voordat besluiten worden genomen.

Nieuwe werkwijze in Gemeenteraad: eerst meer openbare discussie. Dit op basis van inhoudelijke argumenten en daarna pas stemmen. Dus echt ophouden met van alles eerst "voorkoken". Eerst zaken uitvoerig bespreken in een openbare commissievergadering en dan pas in stemming brengen in de Gemeenteraad. Stoppen met de (oude) Noordwijkse politieke spelletjes.

Invoeren van een gemeentelijke referendumverordening naar Zwitsers model, dat wil zeggen met regelmatige referendums, zodat de wil van de inwoners serieus wordt genomen. Voortaan is niet meer de voorkeur van politici en een paar insiders (waaronder projectontwikkelaars) leidend. De wens van alle burgers samen weegt het zwaarst.

Wij zijn voor een gekozen burgemeester.

De gemeente blijft zowel fysiek als digitaal goed bereikbaar en klantvriendelijk voor inwoners van alle leeftijden.

Meer samenwerking tussen gemeente en inwoners en minder tegenwerking. Meer luisteren naar de initiatieven van de inwoners met een positieve grondhouding. Meer "ja, mits"; minder "nee, tenzij."

Betere uitleg en communicatie naar inwoners hoe en waarom besluiten tot stand zijn gekomen.

Alle vragen en verzoeken van inwoners worden bevestigd met een ontvangstbevestiging binnen 3 dagen. Antwoorden op vragen van inwoners dienen binnen redelijke termijn gegeven te worden, doch uiterlijk binnen 4 weken.

Een volledig van de gemeente onafhankelijke commissie bezwaar- en klaagschriften.

### 3. MEER VEILIGHEID

Wegen zo inrichten dat ouderen, jonge kinderen en mensen met een beperking veilig over straat kunnen. Bijzondere aandacht voor de directe omgeving van de zorgcentra en scholen. Trottoirs moeten weer het domein van de voetgangers worden en beter begaanbaar voor kinderwagens, rollators, rolstoelen etc.

Duurzaam en veilig inrichten van wegen, inclusief de infrastructuur voor fietsers. Meer veiligheid rond scholen

en speelplaatsen. In de gemeente Noordwijk weer een volledige politiepost met 24-uurs bezetting.

Invoeren van een echte blauwe brigade. Meer BOA's op straat. Toezicht op parkeren door P1 terugbrengen naar een gemeentelijke activiteit. Deze BOA's kunnen dan ook breder ingezet worden.

Bij ongeregelheden alerter handhaven. Lik-op-stukbeleid.

Inzet van (flexibel) cameratoezicht in onveilige wijken en plekken. Dit is een simpel en effectief middel om overlast en criminaliteit te bestrijden.

Faciliteren van initiatieven voor buurtpreventie.

Meer aandacht voor bestrijding overlast hangjongeren. Indien daartoe aanleiding is preventief fouilleren in uitgaansgebieden.

### 4. VERBETERING OMGEVING EN INFRASTRUCTUUR

Verbetering verbinding van de gemeente Noordwijk met de A44/A4. Betere oost-west verbindingen.

Meer groen (bomen) in het dorp, uitbreiding bos en meer aandacht voor (risico's van) wateroverlast.

Frequenter, effectiever maar wel milieuvriendelijk bestrijden van onkruid op wegen en stoepen. Opruiming hondenpoep beter handhaven.

Frequentere en snellere busverbinding met station Sassenheim, station Voorhout en naar Schiphol en Leiden. Op zomerse dagen ook weer de shuttlebus naar Langevelderslag.

Verbetering aansluiting Beeklaan op N206.

Opstellen van een plan om te komen tot een betere verkeerscirculatie voor geheel Noordwijk en haar kernen. Daarna komen tot een optimalisatie voor kort en lang parkeren.

Volledige compensatie van alle verloren parkeerplekken. Parkeergarage onder het Kloosterplein in Noordwijk-Binnen.

In de kern Noordwijk aan Zee meer parkeerplekken reserveren voor vergunninghouders.

## 5. DUURZAAMHEID

Behoud van ons mooie landschap. Binnen onze gemeentegrenzen geen windturbines, biomassacentrales en geen grootschalige zonnepanelen op open veld. Er is voldoende ruimte op daken van bedrijven, gebouwen en huizen.

Meer aandacht voor een schone gemeente Noordwijk. Het sorteren van afval langs de openbare weg en nabij afvalcontainers dient gesanctioneerd te worden. Een duidelijk en strikt afvalbeleid met als primaire doel het terugdringen van de totale hoeveelheid afval. Dit door betere en frequentere voorlichting, betere mogelijkheden tot afvalscheiding en vooral handhaving hierop.

Proactief plaatsen van laadinrichtingen voor auto, fietsen en andere elektrische vervoersmiddelen, beginnend op strategische plaatsen in onze toeristische kernen. Dit boven op het uitbreiden van de mogelijkheden voor het zelf aanvragen van laadinrichtingen door de inwoners (reactief).

Om onze prachtige dorpen te kunnen behouden voor vele generaties na ons en bezoekers, is er een lange termijnvisie nodig op het gebied van duurzaamheid.

Partij voor de Inwoners zal niet akkoord gaan met het gedwongen van het gas af halen van bestaande woningen. Dit is onbetaalbaar en onhaalbaar. Wij staan open voor nieuwe toekomstige oplossingen, mits deze niet leiden tot hogere lasten. Wij willen op basis van vrijwilligheid inzetten op meer isolatie, zonnepanelen en hybride warmtepompen.

Jaarlijkse toetsing van nieuwe mogelijkheden en technieken om de visie van een duurzame gemeente Noordwijk ook uit te kunnen voeren.

---

## 6. LAGERE BELASTINGEN EN BETERE DIENSTVERLENING

Het huidige college en gemeenteraad zijn geen degelijke rentmeesters gebleken. De verkwisting van gemeenschapsgelden moet stoppen. De belofte van alle partijen om de OZB niet te verhogen, is geschonden met een verhoging van 21%. Wij willen een tegengestelde beweging maken. Verlaging van de OZB én een bezuinigingsronde. Dit om het verkeerde patroon te doorbreken van de jaarlijkse, automatische verhoging van de gemeentelijke uitgaven.

De lastenverlichting die wij door willen voeren, betreft:

1. OZB voor huiseigenaren in 2023 verlagen met minstens 10%; minderopbrengst ca. € 1 miljoen
2. Hondenbelasting afschaffen; minderopbrengst ca. € 300.000
3. Gratis parkeerkaart voor inwoners; minderopbrengst ca. € 650.000

In totaal gaat het om een minderopbrengst van ca. € 1.950.000 per jaar.

De totale uitgaven van de gemeente Noordwijk bedragen in 2022 ruim € 195 miljoen. Na jaren van groei in allerlei onnodige uitgaven, willen wij gemiddeld 1% bezuinigen. Dat levert de benodigde € 1,95 miljoen op. Uiteraard willen wij niet bezuinigen op waardevolle zaken zoals onze vrijwilligersorganisaties, sport, cultuur en jeugdzorg. Maar wel op de kosten in de sfeer van het ambtelijk apparaat. Denk o.a. aan externe adviseurs, het opstellen van dikke beleidsnota's en het doen van onderzoek op onderzoek. Voor alle duidelijkheid: een lagere beloning van ambtenaren of gedwongen ontslag is niet aan de orde.

De kosten van bestuur en de ambtelijke organisatie tezamen bedragen in 2022 ruim € 24 miljoen. Wij zetten hier in op een besparing van 5%. Dit leidt tot € 1,2 miljoen minder uitgaven. Er zijn ook belangrijke efficiëntie-voordelen te behalen binnen het ambtelijk apparaat. Inwoners geven de gemeentelijke dienstverlening een magere 6,5. Het cijfer voor klanttevredenheid moet naar een 8. Dat kan door ambtenaren weer de werkomgeving te geven, waarin zij met plezier in hun werk beter kunnen presteren. Na de interne reorganisaties bij de fusie in 2018 is hen zo'n werkomgeving ontnomen. Ten eerste werden ambtenaren onderworpen aan een ondoordacht experiment met teamcoaches. Denk aan mensen die (vaak) geen inhoudelijke kennis hebben van een vakgebied, maar er toch voor verantwoordelijk zijn. De ambtenaren moeten werken in zogeheten 'zelfsturende' teams, dus zonder de sturing en steun van een ter zake kundig afdelingshoofd. Ten tweede hebben de ambtenaren moeten plaatsnemen in 'kantoorruimten'. Zoals bekend zijn dat geen plaatsen, waar een mens zich goed kan concentreren op zijn werk.

De gevolgen waren voorspelbaar: het niveau van de dienstverlening is weggezaakt. En veel goede ambtenaren met kennis van zaken – vaak afkomstig uit onze eigen gemeenschap – zijn vertrokken. Dat moet anders. Wij willen terug naar een systeem waarin optimale klantgerichtheid voor de inwoners centraal staat. Meer efficiëntie door goede aansturing. Herstel van een

bedrijfsmatige organisatie waarin kennis van zaken voorop staat. Verbetering van de werkomgeving, zodat ambtenaren optimaal kunnen presteren. En uiteraard dure externe adviseurs niet meer inhuren. Kortom, betere dienstverlening gaat goed samen met lagere kosten.

Naast de € 1,2 miljoen dient nog € 750.000 gevonden te worden binnen de resterende uitgaven ter grootte van (€ 195 - € 24 =) € 171 miljoen. Onder deze uitgaven bevinden zich posten waarin verantwoord gesneden kan worden. Het percentage van de bezuiniging ligt hierbij rond de 0,4%. Echter, het is nog maar de vraag of dit wel nodig is gezien de bestaande overschotten in de begroting.

Uit de meerjarenbegroting blijkt dat er de komende jaren veel meer geld binnenkomt dan wordt uitgegeven. Verder dat deze structureel ruim sluitend is. De begrotingssaldo's bedragen:  
2022: € 1.106.570,-  
2023: € 546.272,-  
2024: € 429.668,-  
2025: € 1.644.446,-

Daarmee is sprake van een gemiddeld overschot van ruim € 930.000,- per jaar. Meer dus dan de benodigde € 750.000. Samenvattend: de benodigde financiële middelen voor de verlaging van de OZB, de afschaffing van de hondenbelasting en gratis parkeerkaart voor de inwoners kunnen worden gevonden door:

- een bezuiniging van 5% op de kosten van bestuur en ambtelijk apparaat; opbrengst € 1,2 miljoen;
- gebruik te maken van het overschot op de meerjarenbegroting 2022-2025 van gemiddeld € 930.000 per jaar.

Aldus is de lastenverlichting van € 1,95 miljoen volledig gedekt. Mocht door nieuwe ontwikkelingen de dekking onvolledig blijken, dan kan alsnog overgegaan worden tot de bezuiniging à 0,4% over € 171 miljoen. Dit alles tegen de achtergrond, dat de OZB-inkomsten in de toekomst nog significant zullen stijgen. Er komen immers meer woningen bij en deze meeropbrengst is niet ten volle verdisconteerd in de meerjarenbegroting.

Geen hoge kosten meer maken voor grote en risicovolle projecten, die vaak in een bureaula terechtkomen. Als een projectontwikkelaar iets wil, moet hij ook direct de kosten op zich nemen.

Terugdraaien van de onterechte schadevergoeding van € 6 miljoen aan een projectontwikkelaar in Offem-Zuid. Dit geld teruggeven aan de inwoners. Dan kan er eindelijk een streep onder deze kwestie.

Ophalen van grofvuil wordt weer gratis voor alle inwoners. Gratis parkeerkaart voor Noordwijkers en voldoende parkeerplaatsen voor alle Noordwijkers. De eerste 1,5 uur gratis parkeren voor winkelend publiek.

Geen betaald parkeren invoeren in de kernen Noordwijkerhout en De Zilk.

## 7. VERANTWOORDE VERSTERKING ECONOMIE EN TOERISME

Ontwikkelen, stimuleren en behouden van de werkgelegenheid. Startups faciliteren zodat jongeren kunnen starten met initiatieven.

Inzetten op behoud van sterke en geconcentreerde kernwinkelgebieden zoals de Hoofdstraat en centrum Noordwijkerhout en kwaliteitsverbetering Kerkstraat en Kloosterplein.

Het strand is ook voor de eigen inwoners, en dat komt steeds meer in het gedrang. Daarom geen verdere uitbreiding van het aantal (jaarrond)strandpaviljoens, aantal vierkante meters horeca of strandhuisjes. De maximale grens is op alle onderdelen nu echt bereikt.

Het Oosterduinse (Como) Meer en Duindamse slag verder ontwikkelen voor recreatie en bijpassende horeca. Dit met aandacht voor natuur en landschap.

Kwalitatieve versterking van De Grent. Maar er moet wel voldoende ruimte blijven voor het "stappen" van onze eigen Noordwijkse jongeren. Veilig en zonder overlast voor de omgeving.

Verantwoorde uitbreidingen van bedrijven zijn mogelijk met echte inspraak van de omgeving.

Meer en betere toeristische fiets- en wandelpaden.

Steunen van het initiatief voor de realisatie van een mooi paviljoen aan de Wilhelminaboulevard ter versterking van culturele en toeristische behoeftes zoals exposities, optredens, informatievoorziening, etc.

Versterken van het gebied rondom de Witte Kerk in de kern Noordwijkerhout tot een gezellig verblijfsgebied met dag-horeca.

De doelstellingen van het Pact van Teylingen zorgen nog steeds voor een aantrekkelijk landschap en ruimte voor onze agrariërs.

Wij willen dat de open doorzichten behouden blijven. Daarom geen toestemming voor verdere lintbebouwing.

In sommige gevallen is coulance voor kleinschalige paardenweitjes en moestuinen wel landschappelijk verantwoord en mogelijk.

Bureaucratie bestrijden. Geen overbodige regels. Regels die niet handhaafbaar zijn opheffen.

Lokale ondernemers krijgen voorrang bij inkoop en aanbesteding, voor zover (EU-)wetgeving dat niet verbiedt; uiteraard onder voorwaarde van transparantie en goede prijs/kwaliteitsgarantie. Dit geldt bij uitbesteding ook voor de onderaannemers en toeleveranciers.

Bij de versterking van de economie en toerisme oppassen voor te veel ruimtelijke concessies. Geen extreme en lelijke hoogbouw. Niet de fouten herhalen die gemaakt zijn op de boulevards, met het bestemmingsplan Zeewaardig en de hoogbouw van het nieuwe winkelcentrum in Noordwijkerhout. Bouwen ja, maar binnen de gestelde kaders.

## 8. BEHOUD VAN ONZE EIGEN IDENTITEIT, CULTUUR EN ERFGOED

Respect voor onze cultuur en behoud van onze normen en waarden, onze eigen identiteit en gebruiken.

Voor de Partij voor de Inwoners is iedereen gelijk. Wij tolereren geen enkele vorm van discriminatie. Niet negatief en ook niet positief. Bij de aanname van personeel moet geselecteerd worden op kwaliteit. Niet op bepaalde kenmerken of identiteit. Wij zijn tegen de "woke-" en cancel-cultuur. Want deze versterkt onnodig tegenstellingen die al vanzelf aan het verdwijnen waren.

Wij staan pal voor de vrijheid van meningsuiting, uiteraard binnen de grenzen van de wet. Juist door de dialoog en in een open gesprek kan wederzijds begrip en vertrouwen groeien en worden de beste ideeën/oplossingen gevonden.

Ondersteuning en behoud van ons cultureel erfgoed, zoals musea, oude bollenschuren, monumenten, toneelvoorstellingen, grootschalige projecten als bijvoorbeeld de Passie van Noordwijkerhout e.d. Ook het Bloemencorso en andere voorjaarsevenementen, Oranjefeesten, Carnaval, Kermis, etc. zijn belangrijke

elementen van ons cultureel erfgoed. Met veel ruimte voor initiatieven vanuit de bevolking en ook oog voor kleine projecten.

Alle leerlingen in het primair, voortgezet en middelbaar beroeps- onderwijs bezoeken minimaal eenmaal per jaar een museum in een van onze dorpen.

## 9. WONEN IS EEN RECHT

In de afgelopen twintig jaar zijn er veel te weinig goedkope woningen in onze gemeente gebouwd. In veel van de nieuwe of vrijgekomen huizen zijn ook nog eens veel mensen van buiten de gemeente komen wonen. Onze eigen woningzoekenden zijn hiervan het slachtoffer. Wonen is in onze ogen echter een recht. Daarom moet het roer nu echt om! Met nieuwe initiatieven. Slimme maatregelen. Een andere woningtoewijzing. Maar vooral ook daadkracht en deskundige bestuurders die zich niet laten ringeloren door projectontwikkelaars. Zodat starters, spoedzoekers en ouderen die willen doorstromen weer een echte kans krijgen. Dat moet topprioriteit worden!

Met spoed bouwen in Bronsgeest, Vinkeveld Zuid, gebied de Achterweg en op beschikbare locaties in Noordwijkerhout en De Zilk.

Binnen vier jaar 400 nieuwe betaalbare woningen voor starters, jongeren en spoedzoekers realiseren. Het percentage van 30% sociaal moet dus fors omhoog.

Voor maximaal € 2,5 ton een eigen huis onder de zon via erfpacht of een andere creatieve oplossing voor de grond(kosten). Ruimte maken voor bepaalde woonvormen als tussenschakel tussen zelfstandig wonen en verpleeghuis, zoals bijvoorbeeld "Knarrenhof".

Oog voor onze ouderen. Zij moeten zoveel mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen en ondersteund worden met thuiszorg.

Voldoende en adequate huisvesting voor senioren en specifiek het sterk toenemende aantal dementerenden. Ook in de nieuw te bouwen wijken. Denk aan bijvoorbeeld ouderenhofjes en mantelzorgwoningen en de uitbreiding van Groot Hoogwaak.

De mogelijkheid van het plaatsen van Tiny houses op een aantal locaties binnen de gemeentegrenzen wordt positief benaderd.

Voor alle woningen in de gemeente Noordwijk een renteloze lening voor isolatie, zonnepanelen of hybride warmtepomp.

Een zelfbewoningsplicht voor alle woningen tot € 500.000.

Actieve leegstand bestrijden van leegstaande woningen, kantoren en bedrijfsgebouwen. Prioriteit geven aan ombouw van leegstaande kantoorgebouwen naar woningen.

Leegstand financieel ontmoedigen.

Einde maken aan overbodige regelgeving en ingewikkelde procedures die de woningbouw belemmeren en de prijs opdrijven.

Projectontwikkelaars mogen niet meer dan redelijke winst maken. Plannen vooraf toetsen op basis van een open calculatie. Einde maken aan de exorbitante winsten van projectontwikkelaars en grondspeculanten. Dit gaat ten koste van onze woningzoekenden.

Keer op keer zien jongeren/starters, spoedzoekers en woningzoekenden uit onze gemeente dat mensen uit de wijde regio kans maken op een hier gelegen woning en ook dat statushouders voorrang krijgen bij toewijzing van sociale huurwoningen. Is dat rechtvaardig? Wij denken van niet. De Partij voor de Inwoners gaat ervoor zorgen dat de jongeren uit Noordwijk, Noordwijkerhout en De Zilk weer als eerste aan de beurt komen. Bij toewijzing van woningen krijgen eigen inwoners voorrang, en daarna personen met binding met onze dorpen.

---

## 10. ONDERWIJS

Behoud van goed basisonderwijs in alle kernen en de twee scholen voor voortgezet onderwijs Northgo en Leeuwenhorst. Ondersteunen van initiatieven tot vestiging van middelbaar beroepsonderwijs.

Iedere leerling moet in aanraking komen met de lokale cultuur, bedrijven en met de lokale politiek. Daarom willen we scholen stimuleren om gastlessen te laten geven en/of excursies te organiseren in samenwerking met lokale bedrijven, politiek en cultuur.

Stimuleren en ondersteunen van school- en mui zwemmen.

## 11. SPORT EN MAATSCHAPPELIJKE FUNCTIES

Sportverenigingen faciliteren indien de accommodatie niet meer voldoet aan de hedendaagse eisen.

Bibliotheekvoorzieningen in de kernen moeten blijven met uitbreiding van de functies.

Actieve en meer ondersteuning van het verenigingsleven en culturele organisaties.

Respect voor onze vrijwilligers en hulpverleners.

Subsidiereregelingen voor alle sportverenigingen bundelen. Subsidies eerlijk en evenredig verdelen over alle sportverenigingen.

Stimuleren en ondersteunen van school- en mui zwemmen.

---

## 12. SOCIAAL DOMEIN EN VOLKSGEZONDHEID

Zorg voor onze inwoners moet in goede kwaliteit en voldoende kwantiteit beschikbaar zijn. Hetzij 'in natura', hetzij via een PGB voor Wmo en Jeugdzorg: hulp bij huishouden, hulpmiddelen en aanpassingen thuis, individuele begeleiding en dagbesteding, respijtzorg, jeugdzorg, en passend onderwijs.

Goede en gratis onafhankelijke cliëntondersteuning bij het Lokaal Loket dient de inwoners te helpen snel en adequaat de weg te vinden in het doolhof van woon- en zorgvoorzieningen.

Zuinig zijn op de zorgcentra in onze gemeente – die naast zorg voor hun bewoners – vaak ook zorg op afroep kunnen leveren voor thuiswonende kwetsbare burgers en senioren, en voorzieningen hebben ten behoeve van dagbesteding.

Een goede sociale kaart kan zaken verbinden. Uitstekende organisatie van de communicatie tussen Lokaal Loket, zorgcentra, huisartsen en CGJ houdt niet alleen de sociale kaart actueel, maar kan ook als signalering dienen naar de gemeente als er tekorten of verspilling dreigen.



Voor onze inwoners die zware (financiële) tegenwind in het leven hebben moet een adequaat armoedebeleid worden gevoerd.

Uitstekende huishoudelijke zorg voor al onze thuiswonende ouderen.

Huisartsenposten en spoedeisende hulp moeten in de nabijheid beschikbaar zijn, om te garanderen dat goede Zorg voor iedereen binnen redelijke afstand bereikbaar is.

Meer aandacht om mensen te motiveren en stimuleren om vanuit uitkeringssituatie naar een betaalde baan te komen. Bij de intake is dit het eerste onderwerp.

Van mensen met een uitkering mag een tegenprestatie voor de gemeenschap verwacht worden.

Stimuleren van maatschappelijke stages en vrijwilligerswerk. Coaching, opleidingen en trainingen moeten meer ingezet worden als middel tot armoedebestrijding en zelfredzaamheid zodat mensen sneller de regie zelf weer kunnen nemen.

Onderzoeken hoe we de toenemende zorgbehoefte bij zowel jongeren als ouderen kunnen opvangen met voldoende zorgverleners.

Gezondheid en welzijn bevorderen op een positieve en respectvolle manier.

# KIES PARTIJ VOOR DE INWONERS



PARTIJ VOOR DE  
**1INWONERS**